

Ουίλλιαμ Σαίξπηρ

Άμλετ

Μετάφραση: Ιζαμπέλα Κωνσταντινίδου

Επίμετρο: Χρήστος Θεοδωρίδης

ΚΑΠΑ ΕΚΔΟΤΙΚΗ

Τίτλος πρωτοτύπου

WILLIAM SHAKESPEARE, *HAMLET*

Μετάφραση

ΙΖΑΜΠΕΛΑ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΟΥ

Γλωσσική & υφολογική επιμέλεια

ΝΙΚΟΣ ΜΑΘΙΟΥΔΑΚΗΣ

Διορθώσεις

ΜΑΡΓΑΡΙΤΑ Α. ΚΩΤΣΙΝΗ

Σχεδιασμός έκδοσης

ΙΩΑΝΝΗΣ Κ. ΤΣΙΓΚΑΣ

ΚΑΠΑ ΕΚΔΟΤΙΚΗ

Παπαρηγοπούλου 6 | 121 32 | Περιστέρι

T+F 210 68 59 273 | E kouledakis@gmail.com

www.kouledakis.gr

ISBN: 978-618-81669-3-6

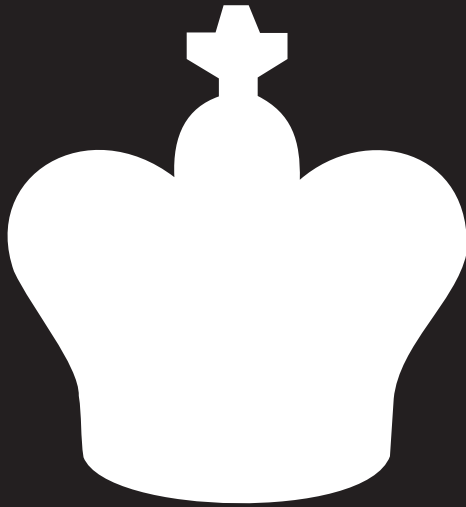
© ΚΑΠΑ Εκδοτική & Ιζαμπέλα Κωνσταντινίδου

Μεταφράζοντας τον Άμλετ

Ιζαμπέλα Κωνσταντινίδου

Υπάρχει σημαντική διαφορά ανάμεσα στην περιγραφή που θα έδινε κανείς για ένα ρούχο που είδε κάποτε σε μια βιτρίνα και ένα ρούχο που φορούσε για κάποιο καιρό. Στην πρώτη περίπτωση θα μιλούσε, μοιραία, με έναν απομακρυσμένο θαυμασμό και μόνο εικασίες θα μπορούσε να κάνει για την αίσθηση που θα είχε φορώντας το. Το ρούχο, όμως, που έχει ακουμπήσει τη σάρκα μας είμαστε σε θέση να το περιγράψουμε σε ένα ολοκαίνουριο επίπεδο. Έχουμε τη διάθεση και –μακάρι– την ικανότητα να μεταφέρουμε τη συγκίνηση που νιώσαμε, όταν τρίψαμε αμήχανα το πέλος του σε μια δύσκολη στιγμή ή όταν σφίξαμε τον γιακά του για να προστατευτούμε από το κρύο και ασυναίσθητα χαρακτηρίσαμε σύμμαχο και φίλο το ρούχο αυτό.

Μια ιδέα κοντινή σ' αυτή, μου έδωσε, νομίζω, τη δύναμη να καταπιαστώ με μια νέα μετάφραση του Άμλετ. Ν' αφήσω να με ντύσουν οι ιδέες του και να τολμήσω να τον ντύσω με νέες λέξεις.

Η τραγική ιστορία του Άμλετ, πρίγκιπα της Δανίας είναι μάλλον το γνωστότερο και ένα από τα μακροβιότερα έργα στην ιστορία του παγκοσμίου θεάτρου.

Όταν ο Χρήστος Θεοδωρίδης μου πρότεινε να μεταφράσω τον Άμλετ για την παράσταση της «Ορχήστρας των Μικρών Πραγμάτων», είδα να ορθώνονται μπροστά μου, δυσθεώρητα, τα τείχη της Ελσινόρης. Σύντομα, όμως, μου μπήκε η σκέψη να αναλάβω τη μετάφραση και να δοκιμάσω να παραδώσω μια καινούρια ματιά του έργου που να έχει αποκτήσει μέσα μου βαθιές ρίζες.

Ήταν ανάγκη να μεταμορφώσω το “δέος” μου σε “οικειότητα”. Όχι μια οικειότητα επηρμένη ή ασύδοτη. Μόνο τόση, όση επιτρέπει η αναγνώριση ότι η ψυχή ενός έργου τέτοιου βεληνεκούς, δεν μπορεί παρά να προσκαλεί τους ανά την εποχή “επισκέπτες” της –μεγάλους ή μικρούς– να την ερμηνεύσουν και να προβληματιστούν από την αρχή για τα τόσα νοήματα που φέρει. Όπως καθέννας μας κουβαλάει μέσα του κάποια πατρική συμβουλή, που έχει πάρει πια νέο σχήμα. Το σχήμα που θα έχει όταν κάποια στιγμή

αποφασίσουμε να τη μεταλαμπαδεύσουμε. Μπορεί να μην το κάνουμε με τα ίδια λόγια και η στιγμή σίγουρα δεν θα είναι ίδια, αλλά θα είναι ίδια η αγάπη που θα μας κινήσει να το κάνουμε. Μοναχό κίνητρο, λοιπόν, όποιας ελευθερίας στην απόδοση της μετάφρασης που ακολουθεί, στάθηκε η επιθυμία να μεταφέρω τη συγκίνηση που μου προκάλεσε η ποίηση που συνάντησα στα λόγια του έργου. Κι αν έχω κάνει κάποιο στραβοπάτημα στην προσπάθεια αυτή, ελπίζω το σύνολο του πονήματος και η καθαρότητα των προθέσεων να αποζημιώνει.

Όσο για το ποια είναι τα λόγια αυτά, η μετάφραση βασίζεται στο αγγλικό κείμενο όπως εμφανίζεται στη δεύτερη έκδοση του έργου, το λεγόμενο *Second Quarto* (Q2, 1604-1605) με την προσθήκη επιλεγμένων αποσπασμάτων από το μεθ' ύστερο *First Folio* (F1, 1623). Μεταξύ των δύο αυτών εκδόσεων παρεμβλήθηκαν δύο ακόμη ελαφρά διαφορετικές επανεκδόσεις της Q2, γνωστές ως Q3 και Q4, και αργότερα ήρθε η Q5. Έχει ενδιαφέρον ότι το *First Quarto* (Q1, 1603) –προγενέστερο και βραχύτερο όλων– θεωρείται από πολλούς μια τραχιά συρραφή από μνήμες ηθοποιών, κατ' άλλους είναι μια εκδοχή παρασάσιμη, γραμμένη από τον ίδιο τον Σαίξπηρ, ενώ κάποιοι φτάνουν στο σημείο να το υποψιάζονται ως κατάφωρη και πρόχειρη αντιγραφή του έργου από άλλο πρόσωπο, με σκοπό το κέρδος από την έκδοσή του. Ταυτόχρονα, παρότι στον συνδυασμό των Q2 και F1 πολλοί αναγνωρίζουν το κοντινότερο –στη γραφή του Σαίξπηρ– κείμενο είναι κοινώς αποδεκτό ότι το έργο έχει περάσει από τόσα χέρια που είναι στην πραγματικότητα αδύνατο να πει κανείς με βεβαιότητα ποια από τα λόγια που σώζονται είναι λέξη προς λέξη τα λόγια που μας άφησε ο μεγάλος δραματουργός.

Ευχαριστίες στην «Ορχήστρα των Μικρών Πραγμάτων» και στην Κάπα Εκδοτική, και σε όσους πιάσουν ποτέ στα χέρια τους το βιβλίο αυτό.

Η τιμή που νιώθω είναι βαθιά.

Ι.Κ.

Δεκέμβριος 2014

Πρόσωπα

Άμλετ

πρίγκιπας της Δανίας

Πνεύμα

του νεκρού βασιλιά της Δανίας Άμλετ, πατέρα του Άμλετ

Κλαύδιος¹

βασιλιάς της Δανίας, αδερφός του νεκρού βασιλιά

Γερτρούδη

βασιλισσα της Δανίας,
μητέρα του πρίγκιπα Άμλετ,
χήρα του βασιλιά Άμλετ
και παντρεμένη πια με τον βασιλιά Κλαύδιο

Πολώνιος

σύμβουλος του βασιλιά Κλαύδιου

Λαέρτης

γιος του Πολώνιου

Οφηλία

κόρη του Πολώνιου

Ρεϋνάλδος

άνθρωπος του Πολώνιου

Υποστηρικτές

του Λαέρτη

Οράτιος

φίλος και συμφοιτητής του Άμλετ

Ρόζενκραντζ και Γκίλδενστερν

συμφοιτητές του Άμλετ

---

¹ Παρά το γεγονός ότι έχει επικρατήσει το όνομα “Κλαύδιος” για τον βασιλιά, θείο του Άμλετ, στην τέταρτη πράξη ένας αγγελιοφόρος χρησιμοποιεί το όνομα “Κλαύδιος” –αναφερόμενος σε άλλο πρόσωπο–, πράγμα που εγείρει ερωτηματικά εάν ο Σαίξπηρ σκόπευε να ονομάσει έτσι τον βασιλιά του· άλλωστε σε ολόκληρο το έργο ο βασιλιάς δεν αναφέρεται ποτέ με το όνομά του.

Βολτιμάνδος και Κορνήλιος
Δανοί πρεσβευτές στη Νορβηγία

Βερνάρδος, Φραγκίσκος και Μάρκελλος
φρουροί

Όσρικ
αυλικός

Ηθοποιοί του θιάσου
Πρόλογος, Βασιλιάς, Βασίλισσα, Λουκιανός

Νεκροθάφτης
ένας άξεστος

Επιστάτης²
ένας ακόμη άξεστος

Ιερέας
Ευγενείς
Αγγελιοφόροι
Ναυτικοί

Φόρτενμπρας
Πρίγκιπας της Νορβηγίας

Λοχαγός
του Νορβηγικού στρατού

Πρεσβευτές
από την Αγγλία

ακόλουθοι, αυλικοί,
σαλπιστές, τυμπανιστές,
αξιωματικοί, Νορβηγοί στρατιώτες

---

² Σύμφωνα με ορισμένους μελετητές ίσως πρόκειται για δεύτερο νεκροθάφτη ή ακόμα και για περαστικό πρόσωπο, γνωστό του νεκροθάφτη.